

Královna trampské prózy, tak jednoduše by se dala charakterizovat **Kavče**. Mezi úspěšné psavce se v soutěži zařadila svou povídkou

Profesor

, ovšem největší věhlas jí přinesly příběhy z kraje skal a pískovců, jejichž hrdiny jsou trampové i lesní zvířátka. Zlatého Trappsavce získala třikrát (1975, 1986, 1996) a mnohokrát usedla v posledních letech v porotě soutěže. Její poznámky, rady a připomínky zejména začínajícím prozaikům mířily a míří vždy do černého. O tom se dá velmi lehce přesvědčit v sbírce

[Trappsavcem snadno a rychle](#)

, kterou lze brát jako vtipnou a poučnou kuchařku psaní. Vyšla v nakladatelství Rodocapsa, které sama provozuje.

Kromě psaní se stala autorkou řady kreslených trampských vtipů, námětů ke komiksům, detektivních i jinak zaměřených povídek. Její webové stránky nazvané jednoduše dle svého nakladatelství [Rodocapsa](#) rozhodně stojí za navštívení. Více najdete zde:

<http://www.folktime.cz/povidky/7018-velka-bila-hora.html>

<http://www.folktime.cz/povidky/6642-spacak-pro-dva.html>

<http://www.folktime.cz/povidky/6504-plechovka.html>

<http://www.folktime.cz/pohlocas-povidky/4686-vandr-splnenych-prani.html>

<http://www.folktime.cz/pohlocas-povidky/3658-tramp-barnabas-a-tramp-houzvicka-brana.html>

<http://www.trapsavec.cz/products/brdsky-medved>

<http://www.trapsavec.cz/products/sakal-valecnik-p-/>

<http://www.trapsavec.cz/products/vandr-pod-mostem-p-/>

<http://www.trapsavec.cz/news/trapsavecke-miniautury-c-23-jaroslava-salkova-kavce-poklicka-a-spol-/>

<http://www.trampsky-magazin.cz/povidky/1-brdska-seznamka-kavce-60.html>

Profesor Chodil kdysi po svých km2 k ochraně určených strážce chráněného území, bývalý

profesor přírodopisu. Po boku brašničku a v ruce okovanou hůl, tak putoval sobotu co sobotu po troseckých campech a roznášel hrůzu a děs mezi přítomnými zálesáky.

Sedí si tak trampíř Špulda pod Studenou skálou, na pánvi smaží brambůrky a tichý večer chlácholí městským ruchem ztýraný mozek. Kde se vzala, tu se vzala, z křoví promluvila přísná tvář pana profesora: „Copak je to tady?“

„Tramp a jeho večere,“ odvětil Špulda. Strážce ho sjel pohledem roztrásajícím kolena. Obešel skromné tábořiště a vrátil se k Špuldovi.

„Vzorně uklizeno, jen co je pravda,“ pravil o zlomek mírněji. „A jakpak je to s vámi?“ Špulda udiveně vzhlédl. „Tak honem,“ hartusil strážce, „třeba ta květina za tou hezkou břízkou – jakpak se jmenuje? Aha, mlčíte, nevíte nic. Takhle by to tedy nešlo, mladíku...“

Strážce se rozhovořil a mluvil dlouho. Špuldovi se točila hlava, míchaly se v ní vrbky, vrbice, bahnice a chlapice, poskakovaly lístky okvětní a rostliny tajnosnubné.

„Tak si to pamatujte, příště vás vyzkouším,“ skončil pan profesor. „A ruce – myjete si před jídlem? A čistý kapesník – máte?“

Popletený Špulda vytáhl z kapsy kapesník vzíci ubrusu. Vypadalo to, jako by chtěl odcházejícímu strážci zamávat na rozloučenou... Za chvíli profesor řádil o kus dál, našel zelenáče, kteří si rozdělali oheň pod převisem.

Pro výletníky měl pokuty, pro zálesáky přírodopis. Potkal-li cestou traperu, hbitě se otázel: „Honem – velryba je ryba nebo savec?“ Odpověděl-li překvapený tramp „ryba“, následoval krutý pogrom a: „Příště si vás vyzkouším!“

Nezřídka bylo vidět skupinku trampů hádajících se o jméno jakési záludné rostliny, nebo samotáře s Atlasem rostlin v ruce. Tak kvetla píle pana profesora.

Neúprosný byl k výletníkům. Nezřídka odjížděli návštěvníci Českého ráje o pár mincí lehčí a třásli se při vzpomínce na rozkaceného starce, který je přistihl při trhání květín nebo odhazování papírků.

Dnes už pan profesor po svém území nechodí. Vystřídal ho jiný strážce. A tak když jednou zase Špulda vařil večeri, letmo se přehrabujíc ve svém novém herbáři, přišel na camp strážce nový. Nebyl zvědavý na vzorné ohniště ani značně rozšířené Špuldovy vědomosti.

Prostě a jednoduše ho vyhodil. *Zlatý Trapsavec 1975*

Dáreček Opilec ve vlaku, bujaře obtěžující sousedy, daroval Bíbovi umolousanou cigaretu, a ten ji v kapse trampské košile nesl na vandr. Bylo to v ten pátek, kdy si šerif zamlouval uspořádat další akci k očistě své osady. Kdysi tvrdě zatočil s alkoholem a vyhlásil věčnou prohibici – od té doby Klacek a Bíba prožívají vandry ve stresu, neboť uniknout šerifovu slídívému pohledu a loknout si někde v ústraní rumu, nebo dokonce tajně vypít pivo v nádražní restauraci, vyžaduje vyčerpávající úskoky a nervy z ocele.

A tak v den, kdy neznámý opilec štědře obdaroval Bíbu jednou spartou, zvedl se šerif od večerního ohně na campu ve skalách nad tratí, ostře odsoudil kouření a s bojovným odleskem plamenů v očích požádal Bíbu, aby neškodil sobě a jiným, zahodil ten čadící nesmysl a přestal hulit. Bíba, utahaný pracovním týdnem a dlouhým pochodem do skal, podlehl promyšlenému nátlaku a složil strašlivý osadní slib, že si na vandru už nikdy nezapálí. Prozíravý šerif mu okamžitě zabavil cestovní zásobu cigaret a Bíba, zvyklý vytáhnout dvacítku denně, si v hrůze uvědomil, že do pondělí je hrozně daleko. A zařekl se, že jestli šerif svou očistnou energii příště zaměří na poslední, co Bíbovi zbylo, důvěrné náklonosti krásných dívek, to už namouduší z osady vystoupí.

Ohníček dohořel, šli spát. Šerif vítězoslavně, Bíba zdeptaně s hladovými plícemi a nekuřáka Klacka napadala soucitná myšlenka, jak si chudák Bíba se svým osadním slibem poradí. Bíba

jako vždycky hodil spacák na celtu vedle šerifa, Klacek si ustlal za ohništěm. Hvězdy pomrkávaly, nad vrcholy skal se kadeřily černé krajky borovic, kamarádi spali a Bíba, který musel zalehnout bez šluka na dobrou noc, podlehl sžíravé krizi a sáhl pro opilcův dárek. Ležel ve spacáku s otevřenýma očima, v jedné dlani ušmudlanou cigaretu, v druhé zápalky, které mu zapomněli zabavit, a přemýšlel jak škrtnout a neprobudit šerifa. Šerif má křehký spánek, lepšího hlídače v lese nenajdeš. Seběmenší šramot, šustnutí igelitu, škřípot zipu mu neujde. Jednou si Bíba ve spacáku potají loknul slivovice z lahvičky Alpa a žblunknutí šerifa vyburcovalo k rozespalému křiku, že se blíží povodeň. Šerifa nevzbudí jen hukot vlaku, projíždějícího dole pod campem. To je zvuk, který ho ukolébává a uklidňuje. Šerif má vlaky rád. Zato škrtnutí zápalkou mu zazní jako výstřel z děla. Zápalky nemá rád, ty po uhašení ohně nepatří k noci na vandru, ale k odporným kuřákům.

Rachot vlaku! Bíba se za ten nápad pochválil. Škrtně sirkou až pojede motorák a potupění čerstvě složeného osadního slibu zanikne v dunění kol. Dlouho jsem to nevydržel, pomyslel si lítostivě Bíba, pomalounkými tichými pohyby osvobodil zápalku ze škatulky a čekal. Začal podřimovat, když zahučela ozvěna. Bíba zbystřel, chladnokrevně počkal, až motorák burácel přímo pod campem a energicky škrtnul. Trošku to zapraskalo, hlavička odlétla a zbytek dřívka zůstal Bíbovi v ruce. Tramp zařal zuby, aby nezuřil nahlas a vydoloval další zápalku.

V noci vlaky nejezdí často, musel čekat. Polobděl, když se blížil nákladní. V největším randálu si Bíba zapálil a otvorem péřové mumie vyfoukl kouř. Těžko něco vyváží tuhle slastnou chvíli, Bíbova kuřácká závislost vrněla jako kotě.

Před druhým šlukem se cigareta smekla po prstech a skutálela do spacáku. Právě zapálená zhasla sama, ale stačila naplnit spacák dýmem. Bíba po cigaretě chňapal, zapadla mu mezi drobnosti, které si bere na noc dovnitř: občanku, nůž, peněženku, kapesník, nějaká camrátko a ještě tam má špinavé ponožky od minula.

Než Bíba cigaretu našel, trochu se přidusil a rval se na vzduch. Šustění silonu šerifa probralo, a jak se v polospánku vrtěl a vdechl rozplývající se dým, brumlal: "Hoří les nebo co..." a spal. Bíba se nehýbal, srdce mu tlouklo jak kolejnice pod vlakem. Dobře věděl, že si šerif na osadních slibech moc zakládá. Jestli mě nachytá, tak to schytám. Šerif si naleští hvězdu a bude držet dojímavou řeč tak dlouho, až mi to kouření znechutí doopravdy.

Ve skalách krouží netopýři a zvedá se vítr. Pro jednoho vajgla šaškuju celou noc, myslí si Bíba. Měli by mě z osady vyhodit. Tyhle vyčítavé myšlenky ho napadaly, když si připravoval zápalku a čekal na další vlak.

Po třetí hodině skály vyrostly ze tmy, noc se rozpadala do stínů a vlaky nejezdily. Bíba usínal, probíral se, podřimoval, až kolem čtvrté projížděl ranní motorák. Potom spartu spokojeně dokouřil, nedopalek schoval do špinavé ponožky, a zmožen únavou a myšlenkou: "Mám tohle zapotřebí?" usnul.

Ráno se krajky borovic zbarvily do zelena, vlály na skalách jako prapory a Klacek vařil snídani. Šerif posedával u ohně a ukázal na Bíbův spacák, kde byla teprve půlnoc:

"Spí dlouho."

"Spí," potvrdil Klacek, "jindy se probouzel za svítání, aby vykouřil první cigaretu co nejdřív. A pak to šlo jedna za druhou."

"Kouření je neřád," rozhodl šerif. "Včera přestal kouřit a dneska už žije zdravě. I to spaní má delší. Napíšu o něm do Mladáku, ať si ostatní vezmou příklad."

Šerif začloulmal Bíbovým spacákem a volal:

"Vstávej, nekuřáku, budeš slavnej!"

Napolo spící Bíba se vydral ze silonu, přitáhl si šerifa za loket a zamumlal:

"Pocem, kořalo, nemáš tam ještě jednu?"

Trapsavec 1989 - přehlídka oldpsavců

V poledním slunci Léto rozpaluje skály i les, blíží se poledne, a v trávě si ježek, rejsek a veveřák hrají na trampy. Téhle báječné hry se zúčastnil i hloupý malý plšík, ale protože šel na nervy, poslali ho dělat vlak. Běhá po lese, tenounce pohoukává, a veveřák za ním chvílemi volá, že pořádný vlak má vždycky zpoždění, aby tedy přijel za hodně dlouho.

Ježek, rejsek a veveřák se povalují v trávě, hovoří drsným hlasem a čekají na vlak. Rejsek navrhl, že správný tramp musí mít v tlamě cigáro, což bylo přijato s nadšením, a rejsek se vytasil s nedopalkem, pohozeným někde na cestě.

„Jenže z toho musí jít dejm,“ řekl veveřák, „bez dejmu si nezakouříš.“

„Tak budem jen dělat, jako že dejmáme,“ rozhodl rejsek. Načež si s veveřákem nedopalek půjčují, náležitě šlukují, vypouští oblaka neexistujícího dýmu a pochvalují si pěknou hru. Ježek nedopalek nechtěl, tvrdil, že alespoň jeden tramp v přírodě by měl být nekuřák.

„Tady něco cvaká,“ řekl najednou veveřák a začal se znepokojeně rozhlížet. „Típni cigáro a mizíme.“

„Třeba někde někdo tříská ešusem a pozve nás na oběd,“ řekl s nadějí v hlase ježek. V trávě se zrovna objevil hloupý plšík, přijíždějící na neviditelné kolejnici, a tak se raději rozprchli. V týdně potom přišel v jednom velkém městě, do jedné malé hospody na slezinu tramp a vítězně hodil na stůl čerstvé fotografie. Hlavy se nad nimi sklonily.

„Co to znamená, Majku?“ ptá se šerif.

„To znamená,“ triumfuje Majk, „že civilizace pokročila v svém ničivém přetváření přírody tak daleko, že lesní zvěř neustálým stykem s člověkem nakonec imituje všechnu lidskou činnost, se všemi negativními projevy. Ostatně to ukazují moje fotografie. Vždycky jsem vám říkal, že jednou budu slavný fotoreportér, vy jste se mi smáli, a už je to tu. Za tyhle fotky mi redakcí utrhnou ruce.“

Všichni si obrázky všelijak prohlíželi, ale netvářili se jinak nadšeně. Potom se ozval šerif. „No, já nevím, Majku, jestli to pospíchá, tak ti ruce utrhne my, třeba i s hlavou, ale tady žádná imitace není.“

„Jakto že ne,“ diví se Majk, „vidíte přece jasně veverku, jak vykuřuje vajgla. Já jsem svědek, zíral jsem na ni jako blázen. Naštěstí jsem měl v pohotovosti foťák a hned jsem reagoval. jako pravý reportér. Ale teď mě napadlo – co když je to obráceně? Máme-li v ruce důkaz, že veverka používá tlapy k práci, v našem případě nevhodné, můžeme odpovědně tvrdit, že lidi se nevyvinuli z opice, ale z veverek.“

Majkova řeč způsobila, že se šerifovi zaleskly oči. Zatímco ostatní tutlali smích pod stolem, shrábl fotografie, strčil je Majkovi pod nos a zavrčel, že nevidí nic jiného, že dvě tmavé skvrny a světlejší vršky travin.

„Ono bylo zrovna poledne, slunce stálo moc vysoko a špatně to osvětlilo,“ připustil Majk. „Ale to nevadí. Ta velká skvrna je veverka a ta menší, podlouhlá, je ten vajgl. Taky je to trochu hnutý, to si odmyslete.“

Na konci stolu se začali smát nahlas a šerif řekl: „Majku, my jsme rádi, že máš vážný zájem o fotografování. Ale proč máme proto trpět? Svěřili jsme ti vedení osadní kroniky a jak to dopadlo? O každém vandru napíšeš dvě věty a doplňuješ to třiceti fotkami, který jsou jedna jako druhá, a místo lidí máš na nich jen fleky. Zrovna jako tyhle, cos nám přines.“

„Šerife, ty jsi přece všude k poznání,“ bránil se Majk a šerif zaječel. „Ale jen proto, že moje šerifská hvězda dělá takovou lesklou šmouhu! Jinak bych byl řadový flek, jako ostatní! Buďto

přines pořádný fotky tý svý veverky, nebo už nevyslovuj žádný slovo od vé.“

Tramp se urazil, zrudl, odklidil se na židli a huhlal, že se ještě ukáže. Další víkend zase léto přálo, slunce zářilo od sobotního rána a Majk přišel do skalkového lesa s promyšleným plánem. Na místečku v jehličí, v příhodném světle nastražil pootevřenou krabičku cigaret a několik rozházel kolem. Doufal, že se mu podaří zvěčnit veverku, jak si vytahuje cigaretu z krabičky a obratně s ní, jako minule, manipuluje. Rozestřel spacák, lehl si na něj, přikryl se celtou a ze své skryše vystrčil jen objektiv fotoaparátu. Jen počkej, veverko, myslel si, já tě dostanu. A všichni budou koukat.

Veveřák to pozoroval shora z větví a divil se. Seběhl po kmeni a zavolal si na to ježka a rejška.

„Vypadá to jako past,“ mínil rejsek a opatrně vykukoval za keřem, „ale na koho?“

„Je to šílenec,“ tvrdil ježek, „jinej by dal do pasti buřta, nebo aspoň sušenku.“

Veveřák chvíli přemýšlel a pak řekl, že v tomhle lese zažil už leccaké trampy – dobrodruhy, romantiky, drsňáky, bojácné, vyvrávající i ty hladové, ale tenhle že je nějak extra.

„Co budeme dělat?“ ptal se ježek.

„Hlídat,“ řekl stručně veveřák.

Majk se zatím potil, protože slunce stoupalo výš a připalovalo i v lese. Dusno pod celtou a jednotvárné šumění stromů ho unavilo, a na okamžik usnul. Toho využil ježek a odtáhl krabičku i cigarety do doupěte pod vyvráceným smrkem, neboť, jak řekl veveřák, takovej materiál se musí zabavit, aby přišel jen do tlapek znalců.

Odnesení nástrahy Majka zaskočilo, ale neodradilo. Nevěděl jak cigarety zmizely, ale tušil, že zvláštní šlukující veverka není daleko. Vytáhl ze žracáku další balíček cigaret a začal lákat.

Veveřák, rejsek a ježek se nestačili divit, když viděli, jak se neznámý tramp prodírá porostem, pozvedá cigarety k obloze a volá: „Vem si! No tak vem si! Nešetřil jsem, jsou to sparty!“

„Chce chytit někoho, kdo to žere. U nás v lese takovej zvrhlík přece není,“ přemítal rejsek, „ledaže chce naučit hulit mláďata. To už tak vypadá.“

Veveřák nakrčil čumák, což mu dodalo výraz dravé šelmy a zavrčel, že v tom případě je tramp nebezpečnej.

„Co s ním máme dělat?“ zakňoural ježek.

„Odnaučit jezdit na vandr,“ zněla veveřáková strohá odpověď.

Když se mu první šiška odrazila od hlavy, myslel si Majk, že je to náhoda. Ale když přiletělo druhá a zahlédl za kmenem borovice mistrně mířící veverku, s ledovým klidem profesionála chytil fotoaparát a mačkal záběr za záběrem, zatímco mu veveřák otloukal čelo do krvava. Na slezinu se Majk přihnul jako vítěz do cílové rovinky.

„Tady to máte,“ předvedl své obrázky. „Moje veverka nejen imituje kouření, ale je inteligentní. Zřejmě jsem jí nevybral vhodnou značku cigaret a tak po mně házela šišky. Podívejte, jak mám odřený čelo.“

Šerif vzal fotky do ruky s nedůvěrou, ale pak se mu tvář rozjasnila. Na fotografiích jsou skutečně patrné obrysy veverky svírající šišku. „Je to pěkné, Majku,“ řekl uznale, „konečně máš taky něco k poznání. Ale veverky se šíškou maloval už Josef Lada, na tom přece nic není. Když veverka ohlodává šišku, musí si ji přidršet. Spletl ses, Majku, zřejmě jí spadly omylem. Vylekals ji.“

„Ale né,“ zaúpěl Majk, „podívejte, co má na hlavě strupů, tak mi přece věřte!“

Neměli s ním slitování a nevěřili. Další sobotu prochodil Majk po skalkovém lese s fotoaparátem a odkrytou hlavou a nešťastně volal do korun stromů: „Hoď si po mně, no tak hoď si po mně!“ z čehož měli ježek, rejsek a veveřák ohromnou legraci. Veveřák si dokonce pozval

své známé veveričky, aby viděly člověka, kterého zmlátil a který chce ještě. Majk se potom vracel do lesa několikrát, hledal a volal svou veverku, až ho to omrzelo a už se neukázal.

Veveřák s rejskem pak dlouhou budili v lese mezi drobnou havětí senzaci, neboť zásadně nevylezli bez cigarety v tlamě. A vždycky když si hráli v trávě na trampy, a povalovali se a vedli drsné řeči, taky řádně jako vykuřovali, a když si veverák vzpomněl a zavolal do větví borovic: „Hod’ si po mně, no tak hod’ si po mně!“ smáli se, až padalo jehličí. *Zlatý Trapsavec 1986*